

EDEBİYATNOTU.COM

SERVET-İ FÜNUN (EDEBİYAT-I CEDİDE) :

SERVETİ FUNUN DÖNEMİ, İÇİN HATIRLATICI ANAHTAR KAVRAMLAR:

GÖRSELLİK

ARUZ ÖLÇÜSÜ

SANAT İÇİN SANAT

BASKI -SANSÜR

HAYAL VE GERÇEK

- Bu dönemim kurucusu Rezaizâde Mahmut Ekrem'dir
- Bu dönemde eserlere sanat için sanat anlayışı hakimdir. Sanatta topluma yönelik herhangi bir içerik yoktur.
- Düz yazıda " Realizm" ve "Natüralizm akımları, şiirde ise ilk olarak "Parnasizm " daha sonralardan "Sembolizm akımı görülmektedir.
- Kendinden bir önceki döneme göre batılı eserlere yönelik daha güçlü eserler verilmiştir. Örneğin Tanzimat döneminde edebiyatımıza giren roman Servet-i Fünun edebiyatıyla teknik bakımdan güçlenmiştir.
- Kulak için kafiye anlayışı görülmektedir.
- Bu dönemde yazarların roman türüne yönelmesi ve dönemin baskıcı koşullarından dolayı tiyatro türünde zayıflama görülmektedir.
- Bu dönemde eserlerde aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- Eserlerde Arapça ve Farsça tamlamalara sıklıkla yer verilmiştir
- Eserlerde psikolojik tahlillere yer verilmiştir.
- Bu dönemde İstibdat dönemi dolayısıyla yaşanan ağır baskı durumundan dolayı eserlerde karamsar, melankolik bakış açısı görülmektedir.
- Ağır bir dil kullanılmıştır.
- Mekanlar betimleyici bir dil ile anlatılmıştır.
- İstanbul dışına çıkılmamıştır.

- Romanın teknik açıdan güçlenişindeki en önemli payı üstlen en kişi Halit Ziya Uşaklıgil'dir.
- Eserlerde daha çok aydın kesimden seçilmiş zengin, eğitilmiş, meslek sahibi seçkin tabakaya seslenildiğinden dolayı karakterler de buna göre seçilmiştir.
- Tanzimat Romanındaki gibi eserde okuyucuya bilgi verilen öğeler yoktur. Eserlerde herhangi bir nasihat etme durumu didaktiklik (öğreticilik) görülmez.
- Şairler eserlerde kişiliklerini yansıtmak için unsurlar barındırmazlar.
- Sone, terzarima gibi nazım şekilleri ve serbest müstezat kullanılmıştır
- Şiirlerde ahenk manadan daha önemli bir unsur olarak görülmüştür.
- Bu dönemin temsilcileri; Tefik Fikret (1867-1915), Cenap Şahabettin (1870,1934), Halit Ziya Uşaklıgil (1866-1945), Süleyman Nazif(1870-1927), Ahmet Hikmet Müftüoğlu (1870-1927), Hüseyin Cahit Yalçın(1874-1957), Mehmet Rauf(1875-1931)

SORULAR

1.Aşağıdakilerden hangisi Servet-i Fünun dönemi özelliklerinden değildir?

- A. Bu dönemde sone, terzarima gibi nazım şekilleri kullanılmıştır.
- B. Eserlerde psikolojik tahliller görülmemektedir.
- C. Roman teknik bakımından güçlenmiştir.
- D. Aruz ölçüsü ve Arapça Farsça tamlamalar görülmektedir.
- E. Eserlerdeki kişiler genellikle İstanbul'da yaşayan toplumun aydın kesiminden seçilmiştir.

..... hayatının çoğu yıllarını seyahatlerde geçirmiştir. Aynı dönemde yaşadığı diğer şairlere nazaran eserlerini yazarken para kazanma amacı gütmüştür. Türk Edebiyatına ilk psikolojik roman örneğini miras bırakmıştır. Eserlerinde daha çok aşk ve kadın konularını yazmıştır. Ahlaki açıdan ters düşen eserlerinden dolayı hapis cezasına çarptırılmıştır.

2.Yukarıda bahsedilen Servet-i Fünun şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Halit ZİYA Uşaklıgil
- B. Hüseyin Cahit Yalçın
- C. Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D. Mehmet Rauf
- E. Tefik Fikret

Küçük, muttarid,muhteriz darbeler

Kafeslerde, camlarda pür ihtizâz:

Olur dem-be-dem nevha-ger,nağme saz

Kafeslerde, camlarda pür ihtizâz:

Küçük, muttarid,muhteriz darbeler

3.Tefik Fikret'in yağmur şiirinden alınan bu parçada Serveti- Fünun döneminin hangi özellikleri görülmektedir?

- A. Betimleyici anlatım tarzı vardır.
- B. 11'li Hece ölçüsü kullanılmıştır.
- C. Şiirde Aruz ölçüsü ve Arapça Farsça tamlamalar kullanılmıştır.
- D. Şiir yazıldığı dönemin "Toplum için Sanat" anlayışını bariz bir şekilde yansıtmaktadır.
- E. Şiirde kolay anlaşılabilir sade bir dil kullanılmıştır.

4.Aşağıdakilerden hangisi Halit Ziya Uşaklıgil'in eserlerinden değildir?

- A. Rübab-1 Şikeste
- B. Aşk-1 Memnu
- C. Mai ve Siyah
- D. Sefile
- E. Kırk Yıl

5.Aşağıdaki türlerden hangisinde Servet-i Fünun döneminde gelişme sağlanmıştır?

- A. Roman
- B. Günlük
- C. Gezi Yazısı
- D. Tiyatro
- E. Eleştiri

Servet-i Fünun döneminin en ünlü romancılarından olan roman türünün teknik olarak batılı roman seviyesine çıkmasını sağlamıştır. Romanlarının içeriğinde İstanbul'un zengin aydın kesiminin yaşantısını ele almıştır. Gözlem yeteneği güçlüdür, eserlerinde kişilerin fiziksel özellikleri betimleme yoluyla verilmektedir. Öykülerinde konu romanlarının aksine konular Anadolu'da geçmektedir. adlı romanında şair olma hayalleri ile İstanbul'a gelen Ahmet Cemil'in hayal kırıklığını anlatmaktadır.

6.Noktalı yerlere sırasıyla gelecek cevapları işaretleyiniz.

- A. Tefik Fikret / Rübab-1 Şikeste
- B. Mehmet Rauf /Genç Kız Kalbi
- C. Halit Ziya Uşaklıgil /Kırık Hayatlar
- D. Halit Ziya Uşaklıgil / Mai ve Siyah
- E. Cenap Şehabettin / Tamat

..... Servet-i Fünun döneminin bağımsız sanatçılarından. Tasvir-i Efkâr gazetesinde Gönül Hanım adlı romanını yayımlamıştır. İkdam ve Servet-i Fünun dergilerine yazmış olduğu yazılarını "Haristan ve Gülistan" adlı eserinde toplamıştır.

7.Noktalı yerlere getirilmesi gereken edebiyatçımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- B. Mehmet Rauf

- C. Cemil Süleyman
- D. Hüseyin Cahit Yalçın
- E. Hüseyin Rahmi Gürpınar

8.Aşağıdaki yazar eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A. Mehmet Rauf – Eylül + Genç Kız Kalbi+ Halas+ Sansar
- B. Halit Ziya Uşaklıgil- Sefile+ Nedime +Kırık Hayatlar
- C. Tevfik Fikret-Rübab-1 Şikeste Haluk’un Defteri+ Şermin
- D. Cenap Şahabettin+Mai ve Siyah+ Tamat+ Hac Yolunda
- E. Hüseyin Rahmi Gürpınar- Gulyabani+ +Şık+ Şıpsevdi

Romanın modern seviyelere ulaştığı Edebiyatı psikolojik çözümlerinin ve betimleyici anlamın fazlaca önemsendiği bir dönem olmuştur. Realizmin benimsendiği bu dönemde eserlerdeki olaylar gerçekçi ve gözleme dayalıdır.1896 ve 1901 yılları arasında 5 yıl kadar kısa bir süre içerisinde dağılmasına Hüseyin Cahit Yalçın’ın çevirisi sebep olmuştur.

9.Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu parçadaki boş bırakılan yerlere getirilebilir?

- A. Servet-i Fünun – Tercüme-i Manzume
- B. Servet-i Fünun - Edebiyat ve Hukuk
- C. Servet-i Fünun - Telemak
- D. Servet-i Fünun - Göl
- E. Servet-i Fünun - Volter

10.Şiirlerinde daha çok bireysel konulara değinen, aşk ve tabiat konularında daha çok eser veren Sembolizm ve Parnasizm akımı etkisinde olan Yalan Körebe

Küçük Beyler adında tiyatroları olan **Servet-i Fünun dönemi edebiyatçımız aşağıdakilerden hangisidir?**

- A. Halit Ziya Uşaklıgil
- B. Hüseyin Cahit Yalçın
- C. Mehmet Rauf
- D. Cenap Şahabettin
- E. Tevfik Fikret

BOŞLUK DOLDURMA

- 1.Servet-i Fünun dönemi sanatçıların olup, ilk kez Türk Edebiyatında “sone” nazım şeklini kullanmıştır.
2. Roman türünün Servet-i Fünun Edebiyatıyla teknik olarak gelişmesi ile Türk Edebiyatındaki batılı tekniğe uygun ilk romanlar’(ın,in un,ün) ve olmuştur.
- 3.Türk Edebiyatı0ndaki ilk psikolojik roman örneği’ (ın,in un,ün) , eseridir.
4. Tevfik Fikret’in adlı eseri çocuklar için yazılmış olan ilk şiir kitabıdır.
- 5.Servet-i Fünun döneminde düzyazıdave , şiirde ve akımlarından etkilenilmiştir.
- 6.Servet-i Fünun döneminde kafiye anlayışı yerini kafiye anlayışına bırakmıştır.
- 7.Servet-i Fünun Edebiyatında ilkesi benimsenmiştir.
8. Servet-i Fünun edebiyatı dönemi bağımsız şairlerinden olan okuru eğlendirerek eğiten eserler vermiştir. Gulyabani , Şık, Şıpsıvdi gibi eserleri vardır.

9.Cenap Şahabettin, Servet-i Fünun döneminde her ne kadar şiirleri ile tanınıyor olsa da adında bir özdeyiş kitabı ve adında bir gezi yazısı türünde yazılmış bir kitabı vardır.

10. sis şiiri ve bürük şiir kitabı olan Rübab-1 Şikeste kitabıyla tanınan Servet-i Fünun dönemi edebiyatçılarımızdandır.

DOĞRU /YANLIŞ

1. Mehmet Akif Ersoy Servet-i Fünun Dönemi bağımsız şairlerimizdendir.(D/Y)
2. Servet-i Fünun döneminde romanda Romantizm ve Realizm ,Şiirde Klasizm ve Sembolizm akımları görülmektedir. (D/Y)
3. Servet-i Fünun dönemi eserlerinde içe kapanıklık, manevi kayıplar, kırgınlık, bezginlik, karamsarlık görülür. (D/Y)
4. Servet-i Fünun döneminde 7'li, 8'li, 11'li, ve 14'lü hece ölçüleri kullanılmıştır.(D/Y)
5. Kırık Hayatlar, Rübab-1 Şikeste , Tamat, Mezardan Sesler Servet-i Fünun sanatçılarından olan Tevfik Fikret'in eserleridir.(D/Y)

CEVAP ANAHTARI:

1.B

2.D

3.C

4.A

5.A

6.D

7.A

8.D

9.B

10.D

BOŞLUK DOLDURMA:

1.Cenap Şahabettin

2.Halit Ziya Uşaklıgil

3.Mai ve Siyah-Aşk-ı Memnu

4.Mehmet Rauf -Eylül

5.Realizm/Natüralizm-Parnasizm/Sembolizm

6.Göz için-Kulak için

7.Sanat İçin Sanat

8.Hüseyin Rahmi Gürpınar

9.Tiryaki Sözleri- Hac Yolunda

10.Tevfik Fikret

DOĞRU/ YANLIŞ

1. (Y) Mehmet Akif Ersoy Milli Edebiyat D6nemi bağımsız Şairlerimizdendir.
2. (Y) Romanda: Realizm/Nat6ralizm- Şiirde :Parnasizm/Sembolizm
3. (D)
4. (Y) Servet-i F6nun d6neminde hece 6l6s6 değil aruz 6l6s6 kullanılmıştır.
5. (Y) Bu soruda verilen Kırık Hayatlar ve Mezardan Sesler eserleri Halit Ziya UŞaklıgil'e Tamat eseri Cenap Şahabettin'e aittir.